

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ – 26/6/2020 (ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. α) Σωστό β) Λάθος γ) Λάθος δ) Σωστό ε) Λάθος

A2.δ

A3.α

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Η παραγωγή προϋποθέτει τη χρησιμοποίηση παραγωγικών συντελεστών. Τη διαδικασία της παραγωγής αναλαμβάνουν οι επιχειρήσεις. Αυτές αποφασίζουν για το είδος και τις αναλογίες των συντελεστών που μπορούν να συνδυάσουν για την παραγωγή των διάφορων προϊόντων. Στις αποφάσεις της επιχείρησης σημαντικός παράγοντας είναι ο χρόνος. Η οικονομική επιστήμη διακρίνει δύο περιόδους παραγωγής, τη βραχυχρόνια και τη μακροχρόνια.

Βραχυχρόνια περίοδος είναι το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο η επιχείρηση δεν μπορεί να μεταβάλει την ποσότητα ενός ή περισσότερων από τους συντελεστές που χρησιμοποιεί. Δηλαδή, στην περίοδο αυτή άλλοι συντελεστές είναι σταθεροί και άλλοι μεταβλητοί. Σταθεροί είναι αυτοί που η ποσότητά τους δεν μπορεί να μεταβληθεί στη βραχυχρόνια περίοδο και είναι συνήθως, αλλά όχι απαραίτητα, τα μηχανήματα, η τεχνολογία, η γη και γενικά ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός. Μεταβλητοί συντελεστές είναι αυτοί που η ποσότητά τους μπορεί να αυξομειωθεί, όπως οι πρώτες ύλες, εργασία κτλ

Μακροχρόνια περίοδος είναι το χρονικό διάστημα, μέσα στο οποίο η επιχείρηση μπορεί να μεταβάλει τις ποσότητες όλων των παραγωγικών συντελεστών. Όλοι οι συντελεστές είναι επομένως μεταβλητοί.

B2. Οι έννοιες της βραχυχρόνιας και της μακροχρόνιας περιόδου δεν αντιστοιχούν σε κάποια συγκεκριμένη ημερολογιακή περίοδο. Η διάκριση γίνεται με βάση τη δυνατότητα προσαρμοστικότητας των συντελεστών που χρησιμοποιεί η κάθε επιχείρηση, και αυτό εξαρτάται κυρίως από το αντικείμενο και το μέγεθος της επιχείρησης. Έτσι, μια αυτοκινητοβιομηχανία χρειάζεται περισσότερο χρόνο, για να μεταβάλει όλους τους παραγωγικούς της συντελεστές, από μια βιομηχανία τροφίμων. Συνεπώς, η βραχυχρόνια περίοδος γι' αυτήν την επιχείρηση είναι συγκριτικά μεγαλύτερη.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Από εκφώνηση $\Psi_E=0$

$$KEX_{A \rightarrow B} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 1 = \frac{640 - \Psi}{40 - 0} \Leftrightarrow \Psi = 600$$

$$KEX_{B \rightarrow \Gamma} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 3 = \frac{640 - 480}{X - 40} \Leftrightarrow X = 80$$

$$KEX_{\Gamma \rightarrow \Delta} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{480 - 280}{120 - 80} = 5$$

$$KEX_{\Delta \rightarrow E} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{280 - 0}{160 - 120} = 7$$

Ο πίνακας συμπληρωμένος είναι ο εξής

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας αγαθού Χ (σε μονάδες Ψ)
A	0	640	
			1
B	40	600	
			3
Γ	80	480	
			5
Δ	120	280	
			7
E	160	0	

Γ2.

$$KE\Psi_{E \rightarrow \Delta} = \frac{1}{KEX} = \frac{1}{7}, KE\Psi_{\Delta \rightarrow \Gamma} = \frac{1}{KEX} = \frac{1}{5}, KE\Psi_{\Gamma \rightarrow B} = \frac{1}{KEX} = \frac{1}{3}, KE\Psi_{E \rightarrow \Delta} = \frac{1}{KEX} = 1$$

Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ συνεχώς αυξάνεται. Κάθε φορά λοιπόν για να παράξουμε τη μονάδα του αγαθού που μας ενδιαφέρει (Ψ) θυσιάζονται ολοένα και περισσότερες μονάδες του άλλου αγαθού (Χ). Το κόστος ευκαιρίας, λοιπόν, είναι αύξον.

Το αύξον κόστος ευκαιρίας είναι η πλέον ρεαλιστική περίπτωση κόστους ευκαιρίας και αυτό συμβαίνει διότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή και των αγαθών.

Καθώς αυξάνεται η παραγωγή του αγαθού Ψ, αποσπώνται από την παραγωγή του αγαθού Χ συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του αγαθού Ψ. Απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από το άλλο αγαθό για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του συγκεκριμένου αγαθού, πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας.

Γ3.

Συνδυασμός (X=43, Ψ=590)

$$KE_{B \rightarrow B'}^X = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 3 = \frac{600 - \Psi_{B'}}{43 - 40} \Leftrightarrow 9 = 600 - \Psi_{B'} \Leftrightarrow \Psi_{B'} = 591$$

Παρατηρούμε, λοιπόν, πως, όταν η οικονομία παράγει 43 μονάδες του αγαθού X, το μέγιστο της ποσότητας του Ψ που μπορεί να παραχθεί είναι 591 μονάδες, άρα ο συνδυασμός (X = 43, Ψ = 590) είναι εφικτός.

Η οικονομία δεν εξαντλεί τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται

Συνδυασμός (X=85, Ψ=455)

$$KE_{\Gamma \rightarrow \Gamma'}^X = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 5 = \frac{480 - \Psi_{\Gamma'}}{85 - 80} \Leftrightarrow 25 = 480 - \Psi_{\Gamma'} \Leftrightarrow \Psi_{\Gamma'} = 455$$

Παρατηρούμε πως, όταν η οικονομία παράγει 85 μονάδες του αγαθού X, το μέγιστο της ποσότητας του Ψ που μπορεί να παραχθεί είναι 455 μονάδες, άρα ο συνδυασμός (X = 85, Ψ = 455) είναι μέγιστος. Η οικονομία αξιοποιεί πλήρως και αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές.

Γ4.

$$640 - 100 = 540$$

$$KE_{B \rightarrow B'}^X = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 3 = \frac{600 - 540}{X - 40} \Leftrightarrow X = 60$$

Άρα για να παραχθούν οι τελευταίες 100 μονάδες του αγαθού Ψ θα πρέπει να θυσιαστούν 60-0=60 μονάδες του αγαθού X.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Βάσει εκφώνησης σχηματίζεται ο παρακάτω πίνακας

P	Q _D	Q _S	E _D	E _S
10	50	100	-0,8	0,6

Μέσω του τύπου της ελαστικότητας ζήτησης ως προς την τιμή θα εξάγουμε τη γραμμική συνάρτηση ζήτησης

$$E_D = \beta \cdot \frac{P}{Q_D} \Leftrightarrow -0,8 = \beta \cdot \frac{10}{50} \Leftrightarrow \beta = -4$$

$$Q_D = \alpha + \beta \cdot P \Leftrightarrow 50 = \alpha + \beta \cdot 10 \Leftrightarrow 50 = \alpha - 4 \cdot 10 \Leftrightarrow \alpha = 90$$

$$Q_{D1} = 90 - 4P$$

Μέσω του τύπου της ελαστικότητας προσφοράς ως προς την τιμή θα εξάγουμε τη γραμμική συνάρτηση προσφοράς

$$E_S = \delta \cdot \frac{P}{Q_S} \Leftrightarrow 0,6 = \delta \cdot \frac{10}{100} \Leftrightarrow \delta = 6$$

$$Q_S = \gamma + \delta \cdot P \Leftrightarrow 100 = \gamma + \delta \cdot 10 \Leftrightarrow 100 = \gamma + 6 \cdot 10 \Leftrightarrow \gamma = 40$$

$$Q_S = 40 + 6P$$

$$Q_{D1} = Q_S \Leftrightarrow 90 - 4P = 40 + 6P \Leftrightarrow 50 = 10P \Leftrightarrow P_0 = 5$$

$$\text{Για } P_0 = 5 \Rightarrow Q_0 = Q_D = 90 - 4P_0 = 90 - 4 \cdot 5 = 70$$

$$\text{Για } P_0 = 5 \Rightarrow Q_0 = Q_S = 40 + 6P_0 = 40 + 6 \cdot 5 = 70$$

Δ2.

$$\text{Έλλειμμα} = 20 \Leftrightarrow Q_D - Q_S = 20 \Leftrightarrow 90 - 4P - (40 + 6P) = 20 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 90 - 4P - 40 - 6P = 20 \Leftrightarrow 50 - 10P = 20 \Leftrightarrow 30 = 10P \Leftrightarrow P = 3$$

Άρα στην τιμή 3 (P=3) στην αγορά δημιουργείται Έλλειμμα ίσο με 20 μονάδες προϊόντος.

Δ3

Αφού η τιμή του συμπληρωματικού αγαθού Ψ μειώθηκε τότε η ζήτηση του αγαθού Χ αυξήθηκε.

Η νέα συνάρτηση ζήτησης είναι

$$Q_{D2} = Q_{D1} + 30 = 90 - 4P + 30 \Leftrightarrow Q_{D2} = 120 - 4P$$

$$Q_{D2} = Q_S \Leftrightarrow 120 - 4P = 40 + 6P \Leftrightarrow 80 = 10P \Leftrightarrow P'_0 = 8 \text{ και } Q'_0 = 88$$

Δ4.

Σημεία	P	Q _{D1}	Συνολική Δαπάνη
A	5	70	350
B	8	88	704

Η Συνολική Δαπάνη αυξήθηκε επειδή η ζήτηση του αγαθού Χ αυξήθηκε.

Δ5.

Η ελαστικότητα της προσφοράς εξαρτάται από τη δυνατότητα που έχει η επιχείρηση να προσαρμόζει την παραγωγή και την προσφορά της στις μεταβολές των τιμών. Ασφαλώς υπάρχουν πολλοί παράγοντες που επιδρούν σ' αυτό, όπως ο χρόνος μεταβολής του κόστους παραγωγής, το μέγεθος της επιχείρησης κ.τ.λ.

Ο σπουδαιότερος όμως παράγοντας που προσδιορίζει το μέγεθος της ελαστικότητας της προσφοράς είναι ο χρόνος. Η δυνατότητα της επιχείρησης να προσαρμόζει τα δεδομένα της είναι καλύτερη, όσο μεγαλύτερο είναι το χρονικό διάστημα προσαρμογής. Αυτό σημαίνει ότι η ελαστικότητα προσφοράς είναι μεγαλύτερη στη μακροχρόνια περίοδο απ' ό,τι στη βραχυχρόνια περίοδο.

Άλλωστε στο διάστημα της μακροχρόνιας περιόδου μπορεί να μεταβληθούν όλοι οι συντελεστές παραγωγής